

Neljapäev, 31. mai 2018

P8_TA(2018)0241

Ökodisaini direktiivi rakendamine

Euroopa Parlamendi 31. mai 2018. aasta resolutsioon ökodisaini direktiivi (2009/125/EÜ) rakendamise kohta (2017/2087(INI))

(2020/C 76/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivi 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks ⁽¹⁾, (edaspidi „ökodisaini direktiiv“) ning selle direktiivi alusel vastu võetud rakendusmääruseid ja vabatahtlikke kokkuleppeid,
- võttes arvesse komisjoni ökodisaini tööplaani aastateks 2016–2019 (COM(2016)0773), mis võeti vastu kooskõlas direktiiviga 2009/125/EÜ,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrust (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL ⁽²⁾ (edaspidi „energiamärgistuse direktiiv“),
- võttes arvesse liidu kasvuhuonegaaside heite vähendamise ja energiatõhususe eesmärki,
- võttes arvesse kliimamuutusi käsitlevat Pariisi kokkulepet ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärku (COP21),
- võttes arvesse Pariisi kokkuleppe ratifitseerimist Euroopa Liidu ja liikmesriikide poolt,
- võttes arvesse selles kokkuleppes seatud pikaajalist eesmärki, nimelt hoida maailma keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega ning püüelda selle suunas, et temperatuuri tõus ei oleks suurem kui 1,5 °C,
- võttes arvesse liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2020 (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL ⁽³⁾),
- võttes arvesse komisjoni 2. detsembri 2015. aasta teatist „ELi ringmajanduse loomise tegevuskava“ (COM(2015)0614),
- võttes arvesse komisjoni 16. jaanuari 2018. aasta teatist „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses“ (COM(2018)0028),
- võttes arvesse komisjoni 16. jaanuari 2018. aasta teatist ja talituste töödokumenti ringmajanduse paketi rakendamise kohta: võimalused kemikaale, tooteid ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide vahelise seose tugevdamiseks (COM(2018)0032 – SWD(2018)0020),
- võttes arvesse komisjoni 13. septembri 2017. aasta teatist „ELi 2017. aasta kriitiliste toorainete loetelu“ (COM(2017)0490),

⁽¹⁾ ELT L 285, 31.10.2009, lk 10.

⁽²⁾ ELT L 198, 28.7.2017, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 354, 28.12.2013, lk 171.

Neljapäev, 31. mai 2018

- võttes arvesse nõukogu järeldusi „Ökoinnovatsioon: ringmajandusele ülemineku võimaldamine“, mis võeti vastu 18. detsembril 2017⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi poolt novembris 2017 avaldatud aruannet Emissions Gap Report 2017 (aruanne heitkoguste erinevuste kohta 2017. aastal),
 - võttes arvesse oma 9. juuli 2015. aasta resolutsiooni ressursitõhususe ja ringmajandusele ülemineku kohta ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse ELi jäätmeid käsitlevaid õigusakte,
 - võttes arvesse oma 4. juuli 2017. aasta resolutsiooni toodete kasutusea pikendamise ning sellega tarbijatele ja ettevõtetele kaasnevate eeliste kohta ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenuste peadirektoraadi koostatud Euroopa tasandil rakendamise hinnangut, mis kaasneb ökodisaini direktiivi rakendamise kontrolliga,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 punkti 1 alapunkti e ja 3. lisa,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamust (A8-0165/2018),
- A. arvestades, et ökodisaini direktiivi eesmärk on suurendada energiatõhusust ja keskkonnakaitse taset ühtlustatud nõuete abil, mis tagavad siseturu toimimise ja soodustavad energiamõjuga toodete üldise keskkonnamõju jätkuvat vähendamist; arvestades, et neil meetmetel on ühtlasi positiivne mõju energiasalvestamisele, sest need vähendavad energiatarbimist;
- B. arvestades, et ökodisaini direktiivis nähakse ette meetmed, mis tuleb võtta energiamõjuga toodete olemusliku jooksul avalduva keskkonnamõju vähendamiseks; arvestades, et seni on direktiivi alusel tehtud otsustes valdavalt keskendunud energiatarbimise vähendamisele toodete kasutamise etapis;
- C. arvestades, et direktiivi rakendamine võiks anda suurema panuse ELi püüdlustesse suurendada energiatõhusust ja aidata saavutada kliimateetmete eesmärgi;
- D. arvestades, et märkimisväärsed võimalusi töökohtade loomiseks võib pakkuda energiamõjuga toodete keskkonnamõju vähendamine ökodisaini etapis, nähes ette miinimumkriteeriumid nende olemusliku ja ajakohastatavuse, parandatavuse ning ringlussevõtu ja taaskasutamise potentsiaali kohta;
- E. arvestades, et 2018. aasta alguse seisuga oli vastu võetud 29 ökodisaini erimäärust, milles käsitleti eri tooterühmi, ja lisaks oli vastu võetud kolm direktiivis tunnustatud vabatahtlikku lepingut;
- F. arvestades, et ökodisaini direktiivis tunnustatakse vabatahtlikke kokkuleppeid ja muid eneseregulatsioonimeetmeid alternatiivina rakendusmeetmetele, kui teatavad kriteeriumid on täidetud; arvestades, et mitte kõik olemasolevad vabatahtlikud kokkulepped ei ole osutunud tõhusamaks kui reguleerivad meetmed;
- G. arvestades, et ökodisain toob tööstusele ja tarbijatele majanduslikku kasu ning aitab oluliselt kaasa liidu kliima-, energia- ja ringmajanduse poliitika elluviimisele;

⁽⁴⁾ <http://www.consilium.europa.eu/media/32274/eco-innovation-conclusions.pdf>

⁽⁵⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 65.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0287.

Neljapäev, 31. mai 2018

- H. arvestades, et ökodisaini käsitlev õigusakt on tihedalt seotud ELi energiamärgistust käsitleva õigusaktiga ja eeldatavasti toovad nende kahe direktiivi alusel võetud meetmed tööstussektorile ning hulgi- ja jaemüügi sektoritele aastas 55 miljardit eurot lisakasumit ning hinnangute kohaselt säästavad 2020. aastaks 175 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia aastas, täites kuni poole liidu 2020. aasta energiasäästu eesmärgist ja vähendades sõltuvust energiaimpordist; arvestades, et see õigusakt aitab samuti märkimisväärselt kaasa ELi kliimaeesmärkide saavutamisele, vähendades igal aastal kasvuhooonegaaside heidet 320 miljonit CO₂-ekvivalenttonni; arvestades, et energiasäästu potentsiaal on pikemas perspektiivis veelgi suurem;
- I. arvestades, et aruande „Ecodesign Impact Accounting“ (Ökodisaini mõjuarvestus) (Euroopa Komisjon, 2016) kohaselt säästavad ELi tarbijad 2020. aastaks kokku kuni 112 miljardit eurot ehk ligikaudu 490 eurot kodumajapidamise kohta aastas;
- J. arvestades, et enam kui 80 % energiamõjuga toodete keskkonnamõjust tehakse kindlaks projekteerimisel;
- K. arvestades, et enamikul sidusrühmadel takistab direktiivi täielikku rakendamist kolm põhitegurit: selge poliitilise toetuse ja suuniste puudumine, regulatiivsete protsesside aeglus ja turujärelevalve ebapiisavus liikmesriikides;
- L. arvestades, et hinnangute kohaselt ei vasta 10–25 % turutoodetest ei ökodisaini ega energiamärgistuse direktiivile, mistõttu läheb raisku ligikaudu 10 % prognoositud energiasäästust ja tekib kõlvatu konkurents;
- M. arvestades, et komisjoni määrustega (EÜ) nr 244/2009 ⁽⁷⁾ ja (EL) nr 1194/2012 ⁽⁸⁾ lavavalgustusele tehtud erand on olnud sobiv ja tõhus viis, et arvestada teatritele ja kogu meelelahutustööstusele eriomase vajadusega ning seda tuleks pikendada;
- N. arvestades, et kuigi 2009. aastal laiendati ökodisaini direktiivi kohaldamisala, et hõlmata kõiki energiamõjuga tooteid (välja arvatud transpordivahendid), ei kehti ökodisaini nõuded veel ühelegi energiat mittetarbivatele tootele;
- O. arvestades, et ELis peaksid kõik tooted olema projekteeritud, valmistatud ja turustatud nii, et ohtlike aineid kasutatakse minimaalselt, tagades samal ajal toote ohutuse, et hõlbustada selle korduskasutamist ja ringlussevõttu ning säilitades ühtlasi kõrgetasemelise inimeste tervise ja keskkonna kaitse;
- P. arvestades, et ökodisaini direktiivis sedastatakse, et selle täiendavus kemikaale käsitleva REACH-määrusega peaks aitama suurendada nende mõju ja tootjatele esitatavate selgete ja ühtsete nõuete väljatöötamist; arvestades, et nõuded, mis on seotud ohtlike kemikaalide kasutamise ja nende ringlussevõttuga, on seni olnud piiratud;
- Q. arvestades, et uue energiamärgistuse määruse alusel töötatakse välja uut andmebaasi ning turujärelevalve info- ja teavitussüsteemi (ICSMS) andmebaasi kasutatakse mõnes, kuid mitte kõigis liikmesriikides;
- R. arvestades, et liidu üldise keskkonnavalase tegevusprogrammi aastani 2020 üks esmaseid eesmärgi on muuta liidu majandus ressursitõhusaks, keskkonnahoidlikuks ja konkurentsivõimeliseks vähese CO₂-heitega majanduseks; arvestades, et keskkonnavalase tegevusprogrammi kohaselt tuleks liidu poliitikaraamistikuga tagada, et liidu turule lastavad esmatähtsad tooted on ökodisainitud eesmärgiga optimeerida ressursside ja materjali tõhusat kasutust;
- S. arvestades, et ELi ringmajanduse loomise tegevuskava sisaldab kohustust panna edaspidi ökodisaini direktiivist tulenevates tootedisaini nõuetes rõhku ringmajanduse aspektidele, analüüsides süstemaatiliselt selliseid küsimusi nagu parandatavus, kestvus, uuendatavus, ringlussevõetavus ning teatud materjalide või ainete kindlakstegemine;

⁽⁷⁾ Komisjoni 18. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 244/2009, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/32/EÜ seoses kodumajapidamises kasutatavate suunamata valgusvooga lampide ökodisaini nõuetega (ELT L 76, 24.3.2009, lk 3).

⁽⁸⁾ Komisjoni 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1194/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ seoses suundvalguslampide, leedlampide ja nende lisaseadmete ökodisaini nõuetega (ELT L 342, 14.12.2012, lk 1).

Neljapäev, 31. mai 2018

- T. arvestades, et Pariisi kokkuleppes on püstitatud pikaajaline eesmärk, mis on kooskõlas eesmärgiga hoida üleilmne temperatuuri tõus tunduvalt alla 2° C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega ning jätkata jõupingutusi temperatuuri tõusu hoidmiseks alla 1,5° C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega; arvestades, et EL on võtnud kohustuse anda oma õiglane panus nende eesmärkide saavutamisse, vähendades heidet kõigis sektorites;
- U. arvestades, et ökodisaini meetmed peaksid hõlmama toodete kogu olelusringi, et parandada liidus ressursitõhusust, võttes arvesse asjaolu, et rohkem kui 80 % toote keskkonnamõjust määratakse kindlaks projekteerimise ajal, ning seepärast on sel väga oluline roll, et edendada toote ringmajanduse aspekte, vastupidavust, asjakohastatavust, parandatavust, korduskasutust ja ringlussevõttu;
- V. arvestades, et lisaks kestlikumale ja ressursitõhusamale tootmisele tuleks tugevdada jagamismajanduse ja teenustemajanduse põhimõtteid, ning tutvustades programme, mille eesmärk on ärgitada inimesi kasutama kõige ressursitõhusamaid tooteid ja teenuseid, peaksid liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu madala sissetulekuga majapidamistele, sh neile, keda ohustab energiaostuvõime;
- W. arvestades, et liit on püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaline ja et seetõttu peab ta võtma meetmeid nende ohtlike ainete järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks, piirates nende kasutamist ka toote projekteerimisel;

Tulemuslik kulutõhusa energiasäästu vahend

1. leiab, et ökodisaini direktiiv on olnud edukas õigusakt energiatõhususe suurendamisel ning vähendanud märkimisväärselt kasvuhoonegaaside heidet ja pakkunud tarbijale majanduskasu;
2. soovib komisjonil jätkata enamate tootegruppide hõlmamist, mis valitakse välja vastavalt nende ökodisaini potentsiaalile, sealhulgas nii energia- ja materjalitõhususe potentsiaalile kui ka muudele keskkonnamõjudele, kasutades direktiivi artiklis 15 sätestatud meetodit, ja kaasajastada olemasolevaid standardeid, et saada direktiivi kohaldamisalast ja eesmärkidest täit kasu;
3. rõhutab, et ökodisaini direktiiv parandab ELi siseturu toimimist, kuna selles määratakse kindlaks ühised standardid; rõhutab, et jätkuv ühtlustatud tootenõuete vastuvõtmine ELi tasandil toetab innovatsiooni, teadusuuringuid ja ELi tootjate konkurentsivõimet ning tagab ausa konkurentsi, vältides samal ajal tarbetut halduskoormust;
4. tuletab meelde, et direktiivis nõutakse, et komisjon esitaks rakendusmeetmed, kui toode vastab kriteeriumidele, st märkimisväärses koguses müüdnud tooted, märkimisväärne keskkonnamõju ja potentsiaal olukorra parandamiseks; rõhutab, et komisjonil on vastutus seda volitust täita ning tagada, et tarbijad, ringmajandus ja keskkond saavad sellest ka tegelikult kasu, tõdedes, et selliseid tootestandardeid saab kohaldada üksnes ELi tasandil ning et seetõttu sõltuvad liikmesriigid komisjonist, kes peab võtma vajalikke meetmeid;
5. on arvamusel, et kooskõlastamine ringmajandusega seotud algatustega muudaks direktiivi veelgi tulemuslikumaks; nõuab seetõttu, et koostataks kaugeleulatuv ökodisaini ja ringmajanduse kava, mis tekitab keskkonnakasutusse ning pakub võimalusi kestlikuks majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks – sealhulgas VKEdes sektoris – ning eeliseid tarbijatele; märgib, et suurem ressursitõhusus ja teiste toorainete kasutamine pakub märkimisväärsed võimalusi töötleva tööstuse jäätmete vähendamiseks ja ressursside säästmiseks;
6. rõhutab, et ökodisaini direktiiv kuulub paljude erinevate vahendite kogumisse ja et direktiivi tulemuslikkus sõltub teiste õigusaktidega, eelkõige energiamärgistuse direktiiviga tekkivast sünergiast; leiab, et tuleks vältida õigusaktide kattumist;

Otsustusprotsessi tugevdamine

7. rõhutab nõuandefoorumi tähtsat osa tööstuse, kodanikuühiskonna ja teiste otsustusprotsessis osalevate sidusrühmade kokkutoomisel ning leiab, et see üksus toimib hästi;

Neljapäev, 31. mai 2018

8. peab murettekitavaks rakendusmeetmete väljatöötamisel ja vastuvõtmisel mõnikord esinevaid suuri viivitusi, mis tekitavad majandustegevuses osalejatele ebakindlust, on põhjustanud oluliste energiasäästu ja seonduvate kasvuhoonegaaside heite vähendamise võimaluste raiskuminekut tarbijate jaoks ning võivad põhjustada vastuvõetud meetmete mahajäämist tehnoloogia arengust;
9. märgib, et viivitused rakendamisel on osaliselt tingitud komisjoni piiratud ressursidest; kutsub komisjoni üles kasutama piisavaid vahendeid ökodisaini protsessiks, arvestades õigusakti märkimisväärset ELi lisaväärtust;
10. nõuab tungivalt, et komisjon väldiks viivitusi rakendusmeetmete vastuvõtmisel ja avaldamisel ning soovib määrata selged tähtajad ja vahe-eesmärgid nende lõpuleviimiseks ning kehtivate määruste läbivaatamiseks; rõhutab, et ökodisaini meetmed tuleks vastu võtta eraldi ja avaldada niipea, kui need on valmis;
11. rõhutab vajadust järgida ökodisaini tööplaanis aastateks 2016–2019 ettenähtud ajakava;
12. toonitab vajadust rajada ökodisaini nõuded usaldusväärsele tehnilisele analüüsile ja mõjuhindangutele, võttes võrdlusaluseks turu kõige toimivamad tooted või tehnoloogiad ja iga sektori tehnoloogilise arengu; kutsub komisjoni üles seadma prioriteediks selliste toodetega seotud meetmete rakendamise ja läbivaatamise, millel on suurim potentsiaal nii primaarenergia säästu kui ka ringmajanduse seisukohast;
13. tõdeb, et ökodisaini direktiiv võimaldab kasutada vabatahtlikke kokkuleppeid; rõhutab, et rakendusmeetmete asemel võib kasutada vabatahtlikke kokkuleppeid, kui need katavad suure osa turust ja neid peetakse suuteliseks tagama vähemalt samaväärse keskkonnatoime, ning et need peaksid tagama kiirema otsustamisprotsessi; on seisukohal, et vabatahtlike kokkulepete tõhususe järelevalvet tuleks tugevdada ja tagada kodanikuühiskonna piisav kaasamine; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni soovitusel (EL) 2016/2125 üle, mis käsitleb suuniseid tööstusharu eneseregulatsiooni meetmete kohta, ning palub, et komisjon jälgiks tähelepanelikult kõiki ökodisaini direktiivi raames tunnustatud vabatahtlikke kokkuleppeid;
14. soovib integreerida tehnoloogia õppeprotsessi energiamõjuga toodete ökodisaini metoodikaga, et olla valmis tehnoloogilisteks täiustusteks määruste jõustumisajaks ning tagada määruste ajakohasus;
15. kutsub komisjoni üles lisama vajaduse korral ökodisaini meetmetesse hindamised, mis puudutavad mikroplastide laskmist veekeskkonda; kutsub komisjoni üles kehtestama kodumajapidamises kasutatavate pesumasinate ja -kuivatite ökodisaini meetmete läbivaatamise käigus kohustuslikud nõuded mikroplastfiltritele;

Energiasäästust ressursitõhususeni

16. kordab oma nõudmist anda uut hoogu toodete ringmajandusega seotud aspektidele ja on seisukohal, et ökodisaini direktiiv kätkeb endas märkimisväärseid ressursitõhususe suurendamise võimalusi, mida ei ole seni kasutatud;
17. on seetõttu seisukohal, et lisaks pidevatele energiatõhususe suurendamise pingutustele tuleb ökodisaini direktiivi rakendamisel nüüd süstemaatiliselt tähelepanu pöörata kõigi direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate tooterühmade kogu olelusringile, kehtestades ressursitõhususe miinimumkriteeriumid, mis hõlmavad muu hulgas kestvust, vastupidavust, parandatavust ja uuendatavust, kuid ka ühiskasutuse potentsiaali, korduskasutamist, skaleeritavust, ringlussevõetavust, ümbertöötlemise võimalust, ringlussevõetud või teisele tooraine sisaldust ja kriitilise tähtsusega toorainete kasutamist;
18. on seisukohal, et ringmajanduse kriteeriumide valik iga tooterühma puhul peab olema spetsiifiline ning selgelt ja objektiivselt kindlaks määratud, samal ajal peavad need kriteeriumid olema kergesti mõõdetavad ja saavutatavad proportsionaalsete kuludega, et tagada direktiivi rakendatavus;

Neljapäev, 31. mai 2018

19. nõuab iga tootekategooriaga seotud konkreetsete ökodisaini nõuete kindlaksmääramise ettevalmistavate uuringute käigus süstemaatilist põhjalikku analüüsi ringmajanduse potentsiaali kohta;
20. rõhutab, et oluline on, et tootjad annaksid selged ja objektiivsed juhised, mis võimaldavad kasutajatel ja sõltumatutel remonditöökodadel tooteid hõlpsamalt ja ilma erivarustuseta parandada; rõhutab ka, kui tähtis on pakkuda võimaluse korral teavet varuosade kättesaadavuse ja toodete olelusringi kohta;
21. rõhutab võimalikku kasu sellest, kui keskenduda lisaks energiakasutusele ka muudele keskkonnamõjudele, nagu ohtlikud kemikaalid, mikroplasti sattumine keskkonda, jäätmete teke ja sisendmaterjal, ning nõuab, et kõnealuse direktiivi raames kasutataks vahendeid selleks, et suurendada läbipaistvust tarbijate jaoks;
22. on seisukohal, et kuna rohkem kui 80 % toote keskkonnamõjust kujuneb välja kavandamisetapis, siis saab just selles etapis suures määral vältida, asendada või piirata probleemsete ainete kasutamist; rõhutab, et laiendatud ökodisaini kriteeriumides tuleks eraldi käsitleda kriitilise tähtsusega materjalide ja ainete, nt haruldaste muldmetallide või toksiliste või murettekitavate ainete, nt püsivate orgaaniliste saasteainete ja endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide kasutamist, et nende kasutamist piirata või need asendada või vähemalt tagada võimalus need olelusringi lõpus kokku koguda/eraldada, ilma et see piiraks nende ainete kohta liidu tasandil sätestatud muude ühtlustatud õiguslike nõuete kohaldamist;
23. nõuab, et energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete puhul ei seataks eesmärgi, mida ELi tootjad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted ei suuda täita, kuna nende suutlikkus kasutada patenditud tehnoloogiaid on tunduvalt väiksem kui turgu valitsevatel ettevõtetel;
24. väljendab sellega seoses heameelt 2016.–2019. aasta ökodisaini tööplaani üle, mis sisaldab materjalitõhususe nõuete ja standardite väljatöötamise kohustust, ning nõuab tungivalt, et komisjon viiks selle töö lõpule esmajärjekorras; on seisukohal, et sellised kriteeriumid peaksid olema tootespetsiifilised, põhinema usaldusväärsel analüüsil ja käsitlema eeskätt ilmse arengupotentsiaaliga valdkondi, ning turujärelevalveasutustel peab olema võimalik neid jõustada ja kontrollida; on seisukohal, et parimate tavade väljaselgitamisel tuleb edendada elektri- ja elektroonikaseadmete romude ringlussevõttu käsitlevate varasemate ja käimasolevate teadusuuringute tulemuste ja innovaatiliste lahenduste kasutamist;
25. on seisukohal, et ressursitõhususe edukuse puhul muutub üha määravamaks süsteemne lähenemisviis, mis ei võta arvesse mitte ainult toodet, vaid kogu selle toimimiseks vajalikku süsteemi ökodisaini protsessis ning nõuab tungivalt, et komisjon kaasaks järgmisse ökodisaini tööplaani rohkem selliseid süsteemseid võimalusi;
26. on veendunud, et erilist tähelepanu tuleb pöörata vett tarvivatele toodetele, mille puhul võib saavutada märkimisväärset keskkonnakasutust ja tarbijate jaoks olulist kokkuhoidu;
27. kutsub komisjoni üles soodustama kriitilise tähtsusega toorainete taaskasutamist ka kaevandusjäätmetest;
28. võtab teadmiseks, et komisjon on edasi lükanud info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat, näiteks mobiil- ja nutitelefone puudutavad meetmed, oodates lisahindamiste tulemusi ja arvestades asjaolu, et selles tooterühmas muutub tehnoloogia kiiresti; on aga seisukohal, et just nende toodete osas, mida müüakse arvukalt ja vahetatakse tihti uute vastu välja on olemas selge potentsiaal paremate tulemuste saavutamiseks, eriti ressursitõhususe osas, ning seepärast tuleks nende suhtes ökodisaini kriteeriume kohaldada ja teha pingutusi reguleerimisprotsessi tõhustamiseks; rõhutab vajadust hoolikalt hinnata, kuidas saaks parandada selliste tooterühmade ökodisaini, mille puhul on peamiseks ökodisaini parameetriteks parandatavus ja varuosade asendamine;
29. rõhutab, et on vaja hõlbustada parandatavust, tehes varuosad kättesaadavaks kogu toote elutsükli jooksul toote kogumaksusega võrreldes mõistliku hinnaga;

Neljapäev, 31. mai 2018

30. tuletab meelde oma nõudmist vaadata põhjalikult läbi ELi tootepoliitika raamistik, et võtta selles arvesse ressursitõhusust; sellega seoses palub komisjonil hinnata, kas kehtivat ökodisaini meetodikat saaks kasutada lisaks energiamõjuga toodetele ka teiste tootekategooriate puhul ja esitada vajaduse korral ettepanekud uute õigusaktide kohta;

31. rõhutab, et ringlussevõetud/teiseste materjalide kasutamise tagamiseks on hädavajalik kvaliteetsete teiseste materjalide kättesaadavus ja seetõttu tuleks luua teiseste materjalide hästi korraldatud turg;

32. rõhutab, kui tähtis on panna tootjatele vastutus ning pikendada garantiiaegu ja laiendada garantiitingimusi, kohustades tootjaid võtma vastutuse toote olemusringi jäätmeetapi majandamise eest kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktidega, edendades parandavust, uuendavust, moodulitest komplekteeritavust ja ringlussevõetavust ning tagades, et tooraine ja jäätmete käitlemine toimub Euroopa Liidus;

33. nõuab miinimumtagatiste laiendamist kestvuskaupadele;

Turujärelevalve edendamine

34. rõhutab vajadust tugevdada siseturule lastud toodete järelevalvet liikmesriikide ning komisjoni ja liikmesriikide ametiasutuste vahelise parema koostöö ja kooskõlastuse abil, nähes selleks turujärelevalveasutustele ette piisavad rahalised ressursid;

35. kutsub komisjoni üles uurima võimalusi luua toote digitaalne teabeleht (nn tootepass), nagu on soovitatud nõukogu 18. detsembri 2017. aasta järeldustes ökoinnovatsiooni kohta; tootepass oleks vahend, mis annab teavet tootes sisalduvate materjalide ja ainete kohta ning see hõlbustaks ka turujärelevalvet;

36. nõuab ökodisaini direktiivi nõuete täitmiseks sidusama ja kulutõhusama turujärelevalve süsteemi loomist liidus, ning esitab järgmised soovitusel:

- tuleks nõuda, et liikmesriikide ametiasutused kasutaksid turujärelevalve info- ja teavitussüsteemi (ICSMS), et jagada kõikide ökodisaini õigusnormidega hõlmatud toodete vastavuskontrolli ja testimise tulemusi; see andmebaas peaks sisaldama kogu asjakohast teavet nõuetele vastavate ja mittevastavate toodete kohta, et vältida tarbetuid teste teises liikmesriigis, samuti peaks andmebaas olema kasutajasõbralik ja hõlpsasti kättesaadav;
- energiamärgistusega toodete registreerimise üldandmebaasi tuleks laiendada kõigile ökodisaini õigusnormidega hõlmatud toodetele;
- liikmesriikide ametiasutused peaksid koostama konkreetsed kavad oma turujärelevalvetegevuseks ökodisaini valdkonnas, millest teatatakse teistele liikmesriikidele ja komisjonile, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 765/2008⁽⁹⁾; liikmesriigid peaksid lisama nendes kavadesse pistelised kontrollid;
- õigusnormidele mittevastavate toodete tuvastamiseks tuleks kohaldada kiirkontrolli meetodeid, mis tuleks välja töötada koostöös valdkonna ekspertidega ja mida tuleks jagada avaliku sektori asutustega;
- komisjon peaks kaaluma turule lastud ja kontrollimisele kuuluvate toodete minimaalse protsendimäära kehtestamist, samuti välja töötama mandaadi oma sõltumatu turujärelevalve tegemiseks ning esitama asjakohased ettepanekud;
- soovitab vastu võtta hoiatavad meetmed, sealhulgas kehtestada nõudeid rikkuvate tootjate suhtes karistused, mis on vastavuses nõuete rikkumisest tuleneva mõjuga kogu Euroopa turule, ja hüvitised, sh kollektiivse õiguskaitsega, nõuetele mittevastava toote ostnud tarbijatele, isegi kui seaduses ette nähtud garantiiaeg on möödas;
- erilist tähelepanu tuleks pöörata väljastpoolt ELi imporditud toodetele ja internetis müüdavatele toodetele;
- tuleks tagada kooskõla komisjoni ettepanekuga võtta vastu määrus, milles sätestatakse tooteid käsitlevate liidu ühtlustamisõigusaktide järgimise ja täitmise tagamise eeskirjad ja kord (COM(2017)0795), mille kohaldamisala hõlmab ka ökodisaini direktiiviga reguleeritud tooteid; sellega seoses toetab ELi tasandil ühise testimise soodustamist;

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

Neljapäev, 31. mai 2018

37. toonitab asjakohaste ja selgelt kindlaks määratud ühtlustatud testimisstandardite olulisust ja rõhutab, et tuleks välja töötada reaalsete tingimustega võimalikult sarnased katseprotokollid; rõhutab, et katsemeetodid peaksid olema töökindlad ning välja töötatud ja rakendatavad viisil, mis välistab manipuleerimise ning tahtliku või tahtmatu tulemuste parandamise; on seisukohal, et testimisega ei tohiks kaasneda tarbetut koormust ettevõtjatele, eriti VKEdele, kellel ei ole samasugust suutlikkust nagu nende suurematel konkurentidel; väljendab heameelt komisjoni määruse (EL) nr 2016/2282 (kontrollimisel kasutatavate lubatud hälvete kohta) üle;

38. nõuab, et komisjon toetaks liikmesriike jõustamistegevuses, samuti tõhustatud koostööd juhul, kui tuvastatakse nõuetele mittevastav toode; rõhutab vajadust anda tootjatele ja importijatele juhiseid turujärelevalveasutuste nõutavate dokumentide üksikasjade osas;

Muud soovitused

39. rõhutab vajadust tagada ühtsus ja vastastikune lähenemine ökodisaini õigusnormide ja horisontaalsete õigusnormide vahel, sh näiteks sellised kemikaale ja jäätmeid käsitlevad liidu õigusaktid nagu kemikaalimäärus, elektroonikaromude direktiiv ja ohtlike ainete kasutamise piiramise direktiiv, ning rõhutab vajadust tugevdada sünergiaid keskkonnahoidlike riigihangete ja ELi ökomärgisega;

40. rõhutab ökodisaini direktiivi ja hoonete energiatõhususe direktiivi vahelist seost; palub liikmesriikidel stimuleerida energiatõhusate toodete ja teenuste turgu ning tõhustada järelevalve- ja nõustamistegevust; on seisukohal, et energiamõjuga toodete ökodisaini parendamine võib omakorda avaldada positiivset mõju hoonete energiatõhususele;

41. rõhutab vajadust anda üldsusele ja eelkõige meediale selget teavet ökodisaini kasulikkuse kohta, enne kui see meede kasutusele võetakse, ning ergutab komisjoni ja liikmesriike jagama ennetavalt teavet ökodisaini meetmete kasulikkusest lahutamatu osana nende meetmete vastuvõtmise protsessist, samuti kaasama aktiivsemalt sidusrühmi, et inimesed neid õigusnorme paremini mõistaksid;

42. rõhutab, et üleminek kestlikule ja ringmajandusele pakub palju võimalusi, kuid tekitab ka sotsiaalseid probleeme; on seisukohal, arvestades, et kedagi ei tohiks kõrvale jätta, et komisjon ja liikmesriigid peaksid kõige energiatõhusamate toodete kasutuselevõtu ergutamise kavade esitamisel pöörama erilist tähelepanu energiaostuvõimetuse ohus olevatele väikese sissetulekuga leibkondadele; on veendunud, et sellised programmid ei tohiks takistada innovatsiooni, vaid peaksid võimaldama tootjatel jätkuvalt pakkuda tarbijatele laias valikus kvaliteetseid tooteid, samuti peaksid need soodustama selliste energiamõjuga ja vett tarbivate toodete turule jõudmist, mille abil on võimalik saavutada suurem ressursitõhusus ja kokkuhoid tarbijate jaoks;

43. kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles andma head eeskuju ja kasutama täiel määral ära ringmajandust ja keskkonnahoidlike riigihankeid, et seada kõigis investeeringutes esikohale tõestatult kestlikud tooted, nt ökomärgisega tooted, ja kõrgeimad ressursitõhususe standardid, ning edendada keskkonnahoidlike hangete laialdast kasutamist, sh erasektoris;

o

o o

44. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.